

**Γραφείο της UNICEF
στην Ελλάδα
Εθνικό Πρόγραμμα
2022-2026**

unicef | for every child

Γραφείο της UNICEF στην Ελλάδα
Αγίας Λαύρας 81, 157 73 Ζωγράφου
Αθήνα, Ελλάδα

Επικοινωνία: greece@unicef.org
Ιστοσελίδα: www.unicef.org/greece

 @UNICEFGreece
 @UNICEFGreece
 @UNICEF_Greece

©Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για τα Παιδιά (UNICEF)
Νοέμβριος 2021

Φωτογραφία εξωφύλλου:
©UNICEF/UN0259310/Dawe

Η Ανάλυση της Κατάστασης των Παιδιών στην Ελλάδα και το Εθνικό Πρόγραμμα 2022-2026 εκπονήθηκαν σε συνεργασία με το Ελληνικό Κράτος και περιλαμβάνουν διαβουλεύσεις με την Κοινωνία των Πολιτών καθώς και με παιδιά και νέους.

Το Εθνικό Πρόγραμμα της Ελλάδας 2022-2026 αξιολογήθηκε και εγκρίθηκε από τα Υπουργεία:

Εξωτερικών
Δικαιοσύνης
Μετανάστευσης και Ασύλου
Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
Παιδείας και Θρησκευμάτων
Υγείας

2022-2026

UNICEF και Ελλάδα:

Μια Κοινή Ιστορία

Το Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για τα Παιδιά (UNICEF) είναι ο εντεταλμένος οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) για την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών σε όλο τον κόσμο. Η UNICEF συνεργάζεται απευθείας με τα κράτη-μέλη του ΟΗΕ, καθώς και με ένα ευρύ φάσμα εταίρων προκειμένου να διασφαλίσει ότι όλα τα παιδιά έχουν όσο το δυνατόν καλύτερες δυνατότητες για επιβίωση και ευημερία. Ιδρύθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών το **1946** με την απόφαση των Ηνωμένων Εθνών A/RES/57(I) και αρχική του αποστολή ήταν να αντιμετωπίσει τις επείγουσες ανάγκες των παιδιών μετά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο, η οποία αργότερα διευρύνθηκε με επόμενες αποφάσεις και πλέον αφορά την υπεράσπιση των δικαιωμάτων όλων των παιδιών, σε όλο τον κόσμο. Αυτό συμπεριλάμβανε την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας σε, κατ' εκτίμηση, ένα εκατομμύριο παιδιά και μητέρες στην Ελλάδα από το τέλος του Β' Παγκοσμίου πολέμου έως το **1959**.

Η αποστολή της UNICEF είναι μέρος της ευρύτερης αποστολής των Ηνωμένων Εθνών και διέπεται από τους σκοπούς και τις αρχές που περιέχονται στον Καταστατικό Χάρτη τους. Σήμερα η UNICEF έχει παρουσία σε 191 χώρες και περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας, και συνεργάζεται με εταίρους ώστε να μεταφράσει σε πράξη τις δεσμεύσεις για τα δικαιώματα και την ευημερία των παιδιών, εστιάζοντας σε αυτά που είναι πιο ευάλωτα και περιθωριοποιημένα. Η Ελλάδα, ως μέλος τόσο των Ηνωμένων Εθνών όσο και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει μακρά ιστορία στις ενέργειες επίτευξης βιώσιμης και δίκαιης ανάπτυξης σύμφωνα με τις διεθνείς και ευρωπαϊκές πολιτικές και στρατηγικές των τελευταίων δεκαετιών. Αντικατοπτρίζοντας αυτές τις πρωτοβουλίες, οι ίδιοι οι Έλληνες επέδειξαν ισχυρή αφοσίωση στα παιδιά του κόσμου μέσα από την απευθείας στήριξη που παρείχαν στον παγκόσμιο ρόλο της UNICEF για την προάσπιση των δικαιωμάτων των παιδιών σε όλο τον κόσμο, από το **1977** έως σήμερα.

Το **1989**, η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών υιοθέτησε τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΣΔΠ), την πιο ευρέως επικυρωμένη Σύμβαση στην ιστορία των Ηνωμένων Εθνών και αυτή που άλλαξε τον τρόπο με τον οποίο βλέπουμε και αντιμετωπίζουμε τα παιδιά, αναγνωρίζοντάς τα ως ανθρώπους με διακριτά δικαιώματα αντί για παθητικούς αποδέκτες φιλανθρωπίας. Ως ο Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών που έχει οριστεί να διαφυλάσσει τα δικαιώματα κάθε παιδιού, η UNICEF κατονομάζεται ειδικά στη ΣΔΠ (Άρθρο 45) ως η κύρια πηγή τεχνικής βοήθειας και οικονομικών πόρων στα κράτη-μέλη σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών. Παγκοσμίως, η UNICEF συνεργάζεται στενά με κρατικούς φορείς και την Κοινωνία των Πολιτών, παρέχοντας αρωγή με σκοπό την ενδυνάμωση της εφαρμογής και εποπτείας της ΣΔΠ.

Η Ελλάδα, ένα από τα ιδρυτικά κράτη-μέλη τα οποία δημιούργησαν τη UNICEF το **1946**, υπήρξε από την αρχή βασικός εταίρος της στις παγκόσμιες προσπάθειες υποστήριξης των παιδιών και έπαιξε βασικό ρόλο στον καθορισμό της μορφής και της εμβέλειας του οργανισμού, υπηρετώντας στο Εκτελεστικό του Συμβούλιο έξι φορές, από το 1946 έως την πιο πρόσφατη θητεία της, το 2018. Αυτή η κοινή επιδίωξη για την προώθηση των συμφερόντων των παιδιών επαναβεβαιώθηκε το **1992**, όταν η Ελλάδα επικύρωσε τη ΣΔΠ, εγκαινιάζοντας μια νέα εποχή ευθύνης για όλα τα παιδιά στην επικράτειά της.

Στο τέλος του **2015**, ανταποκρινόμενη στην εισροή προσφύγων και μεταναστών που περιλάμβανε μεγάλο ποσοστό παιδιών, η UNICEF απέστειλε επιχειρησιακή αποστολή στην Ελλάδα για πρώτη φορά από τη δεκαετία του '50, η οποία, σε στενή συνεργασία με την κυβέρνηση, την Κοινωνία των Πολιτών και άλλους οργανισμούς του ΟΗΕ, εργάστηκε για να διασφαλίσει ότι τα παιδιά θα ήταν στις προτεραιότητες της ατζέντας για την αντιμετώπιση της κατάστασης. Η UNICEF επένδυσε σε βασικά πεδία προτεραιότητας, στην παιδική προστασία, την εκπαίδευση, την πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας και την παραγωγή στοιχείων, για την επικαιροποίηση του προγραμματικού σχεδιασμού και της ορθής προάσπισης ζητημάτων που αφορούν παιδιά.

Μετά από αυτά τα χρόνια της πιο πρόσφατης συνεργασίας, η UNICEF και η Ελληνική Κυβέρνηση συμφώνησαν να επισημοποιήσουν την παρουσία του οργανισμού στην Ελλάδα για πρώτη φορά τον Ιανουάριο του **2020**. Το Γραφείο της UNICEF στην Ελλάδα υπάγεται στο Περιφερειακό Γραφείο της UNICEF για την Ευρώπη και την Κεντρική Ασία, με έδρα τη Γενεύη, το οποίο υποστηρίζει πάνω από 20 Γραφεία χωρών στη γεωγραφική του περιοχή και που με τη σειρά του είναι υπόλογο στα κεντρικά Γραφεία της UNICEF στη Νέα Υόρκη. Στο πλαίσιο της αποστολής της για όλα τα παιδιά στην Ελλάδα, η UNICEF και η Ελλάδα προχωρούν πλέον σε μια ευρύτερη συνεργασία, για να ανταποκριθούν στις ανάγκες όλων των ευάλωτων, περιθωριοποιημένων και αποκομμένων παιδιών στη χώρα.

1946

Η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών δημιουργεί τη UNICEF

1946-σήμερα

Η Ελλάδα έχει υπηρετήσει έξι φορές στο Εκτελεστικό Συμβούλιο της UNICEF από το 1946

1947-1959

Η UNICEF παρέχει τροφή, ρούχα και ιατρική βοήθεια σε πάνω από ένα εκατομμύριο παιδιά και μητέρες στην Ελλάδα κατά τα χρόνια μετά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο

1977-2018

Ελληνική Εθνική Επιτροπή για τη UNICEF

1989

Το 1989, η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών υιοθετεί τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΣΔΠ), που κυρώνεται από την Ελλάδα το 1992

2016-σήμερα

Η UNICEF στηρίζει την προσφυγο-μεταναστευτική ανταπόκριση στην Ελλάδα

2019

20 Νοεμβρίου 2019: Η Ακρόπολη φωταγωγείται κυανή για τον εορτασμό των 30 ετών της ΣΔΠ

2020

20 Νοεμβρίου 2020: Εγκαινιάζεται η ίδρυση του πρώτου Γραφείου της UNICEF στην Ελλάδα, ένα νέο ορόσημο στην κοινή μας Ιστορία.

Η Κατάσταση των Παιδιών και των Νέων στην Ελλάδα

Εκπαίδευση στην Προσχολική & την Πρώτη Σχολική Ηλικία

48.000

παιδιά επηρεάζονται ετησίως

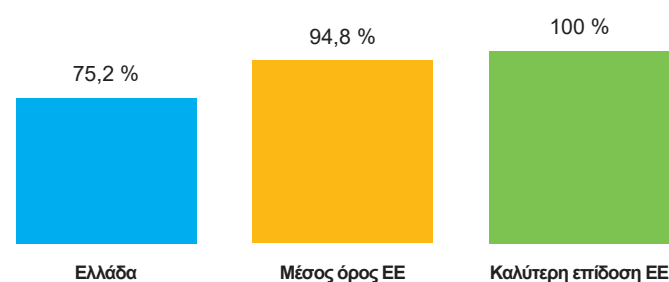

*Κατάταξη της Ελλάδας μεταξύ των χωρών της ΕΕ (2018)

Η ελληνική επένδυση στην ποιοτική εκπαίδευση κατά την πρώιμη και την πρώτη σχολική ηλικία επηρεάζει την ικανότητα των παιδιών να ξεκινήσουν το σχολείο έτοιμα να μάθουν και να αναπτύξουν πλήρως τις δυνατότητές τους. Κάθε εκπαιδευτική απώλεια στα πρώτα χρόνια δεν μπορεί να ανακτηθεί ποτέ πλήρως σε μεταγενέστερο διάστημα στη ζωή ενός παιδιού. Αυτή η πραγματικότητα επιδεινώνεται για τα παιδιά ευπαθών ομάδων που είναι πιο πιθανό να εισέλθουν στην εκπαίδευση ήδη με μια σειρά δυσχερειών σε κρίσιμες δεξιότητες, απαραίτητες για να επιτύχουν στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και στα επόμενα βήματά τους.

Είναι ενθαρρυντικό το ότι θετικές πρωτοβουλίες, όπως η πλήρης ένταξη του νηπιαγωγείου στο σύστημα υποχρεωτικής εκπαίδευσης που εφαρμόζεται από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, θα βοηθήσουν στην αντιμετώπιση αυτού του κρίσιμου κενού. Επιπρόσθετα, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων θα εισαγάγει ένα παιδαγωγικό πλαίσιο στους παιδικούς σταθμούς για να εξασφαλίσει μια εισαγωγή στη μάθηση με βάση ποιοτικά πρότυπα για τα μικρότερα ηλικιακά παιδιά. Παρ' όλα αυτά, ζητήματα πρόσβασης στους παιδικούς σταθμούς παραμένουν ακόμα, αναδεικνύοντας την ανάγκη για τη δημιουργία περισσότερων χώρων και την ανάπτυξη ενός μηχανισμού παρακολούθησης για την ανταπόκριση στη ζήτηση ποιοτικών υπηρεσιών για παιδιά κάτω των τεσσάρων ετών, καθώς και παιδιά από ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες.

% ποσοστά συμμετοχής στη διετή προσχολική εκπαίδευση

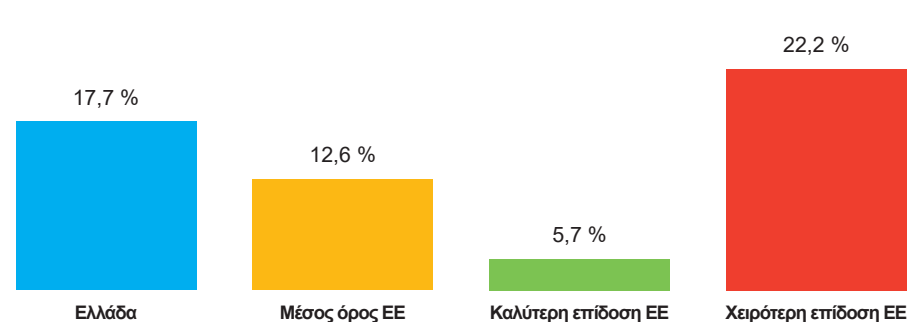

Παρά την αυξημένη εστίαση στα ζητήματα της νέας γενιάς και στις πρωτοβουλίες που αναπτύσσονται από νέους ανθρώπους, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο τα τελευταία χρόνια, τα αποτελέσματα στο επίπεδο της εκπαίδευσης, της απασχόλησης και της κοινωνικής συμπερίληψης για τους νέους στην Ελλάδα εξακολουθούν να υστερούν σε σχέση τόσο με τους εθνικούς όσο και με τους ευρωπαϊκούς στόχους.

Τα στερεότυπα και οι αντιλήψεις ότι η συμμετοχή των παιδιών είναι δύσκολη, δαπανηρή και απαιτητική σε πόρους και τεχνολογία παραμένουν σθεναρά. Τα στερεότυπα σχετικά με το φύλο, ειδικότερα, περιορίζουν τις φιλοδοξίες των αγοριών και των κοριτσιών και δημιουργούν εμπόδια στη συμμετοχή τους και στις επιλογές ζωής.

Υπάρχουν περιορισμένες πλατφόρμες άμεσης συμμετοχής των νέων σε εθνικό επίπεδο ή επίπεδο δήμων. Συνήθως, οι πλατφόρμες στις οποίες συμμετέχουν οι νέοι αναπτύσσονται από οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών, αλλά δεν οδηγούν σε πραγματική επιρροή στη λήψη αποφάσεων στη δημόσια σφαίρα. Αυτό με τη σειρά του αποθαρρύνει τους νέους να ασχοληθούν ή να εμπιστευτούν τους δημόσιους θεσμούς, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που παρέχουν ευκαιρίες κατάρτισης. Τα δίκτυα νέων, τα συμβουλευτικά όργανα και οι πλατφόρμες συμμετοχής χρειάζεται να ενισχυθούν και να συνδεθούν με σαφή τρόπο με τους φορείς λήψης αποφάσεων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς και μέσα στα σχολεία και σε άλλα εκπαιδευτικά και ακαδημαϊκά ιδρύματα, αξιοποιώντας κάθε ευκαιρία για να καλλιεργήσουν και να υπερασπιστούν καινοτόμες συνεργασίες παιδιών και νέων με τις κοινότητές τους και με οργανώσεις στις οποίες ηγούνται οι ίδιοι.

% ποσοστά νέων (15-29) εκτός δομών απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης

295.000

νέοι επηρεάζονται

* Κατάταξη της Ελλάδας μεταξύ των χωρών της ΕΕ (2019)

Βία Κατά των Παιδιών

Έλλειψη εμπειρισματομένων δεδομένων σε εθνικό επίπεδο για παιδιά που πλήττονται από όλες τις μορφές βίας.

Ανεργία Νέων

Το δικαίωμα των παιδιών στην προστασία από τη βία, την εκμετάλλευση, την κακοποίηση και την παραμέληση κατοχυρώνεται από ένα ισχυρό νομικό πλαίσιο στην Ελλάδα. Ωστόσο, ένα κατακερματισμένο σύστημα παιδικής προστασίας δεν μπορεί να καλύψει επαρκώς τις ανάγκες των παιδιών σε εθνικό και τοπικό επίπεδο. Επιπλέον, η απουσία δεδομένων που να συλλέγονται, να αναλύονται και να ομαδοποιούνται με συστηματικό τρόπο σχετικά με τη βία κατά των παιδιών και την πρόσβαση σε υπηρεσίες παιδικής προστασίας δημιουργεί περαιτέρω προκλήσεις ως προς τη διαμόρφωση, τον σχεδιασμό και την εφαρμογή παρεμβάσεων που θέτουν στο επίκεντρο τα παιδιά. Υπάρχει μια διάχυτη σιωπή στην κοινωνία γύρω από τα παιδιά θύματα βίας. Η σωματική τιμωρία εξακολουθεί να είναι κοινωνικά αποδεκτή και η ψυχολογική βία δεν αναγνωρίζεται συνήθως ως μορφή βίας, κάτι το οποίο οδηγεί στο συμπέρασμα ότι πολλά περιστατικά τέτοιου είδους δεν αναφέρονται.

Η παρενόχληση, η κακοποίηση και η εκμετάλλευση παιδιών στο διαδίκτυο προκαλεί ιδιαίτερη ανησυχία παγκοσμίως και ως εκ τούτου θα πρέπει να αναπτυχθούν συγκεκριμένες στρατηγικές, σε εθνικό επίπεδο, για την αντιμετώπιση του συγκεκριμένου ζητήματος. Η έμφυλη βία, οι παιδικοί γάμοι και η εμπορία παιδιών είναι επιπλέον μορφές βίας που συνεχίζουν να επηρεάζουν τα παιδιά στην Ελλάδα σήμερα. Τα παιδιά που ανήκουν σε πλέον ευάλωτες ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των προσφύγων, μεταναστών και Ρομά, αντιμετωπίζουν επιπρόσθετους κινδύνους έλλειψης προστασίας, ιδιαίτερα εκείνα που βρίσκονται σε επισφαλείς συνθήκες διαβίωσης.

Η Ελληνική Κυβέρνηση, μαζί με την Ευρωπαϊκή Ένωση, έχουν αναγνωρίσει τη σημασία της νέας γενιάς για το εργατικό δυναμικό της χώρας, ιδίως μέσω της στρατηγικής της ΕΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού, του πιλοτικού προγράμματος «Εγγύηση για το Παιδί» της ΕΕ (EU Child Guarantee) και του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου για την Ενδυνάμωση της Νεολαίας 2017-2027. Ωστόσο, παρά τη δημιουργία στοχευμένων στρατηγικών και δράσεων, οι πολιτικές που σχετίζονται με τη νεολαία απολαμβάνουν περιορισμένη κρατικής υποστήριξης (συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών πόρων) και έχουν οριακό αντίκτυπο.

Μία από τις κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι νέοι στη χώρα είναι η έλλειψη ευκαιριών απασχόλησης και εναλλακτικών διαδρομών από τη μάθηση στην οικονομικά αυτοδύναμη ζωή. Το 2019 το ποσοστό ανεργίας στους νέους 15-24 ετών στην Ελλάδα ήταν υπερδιπλάσιο του μέσου όρου της ΕΕ. Με 35,2% των ατόμων ηλικίας 15 έως 24 ετών εκτός εργασίας, η Ελλάδα είχε το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας των νέων στην ΕΕ-27 το 2019, πλήττοντας περίπου 387.000 νέους στη χώρα εκείνη τη χρονιά.

Ταυτόχρονα, η Ελλάδα κατέχει την προτελευταία θέση μεταξύ των κρατών-μελών της ΕΕ στο ποσοστό των νέων (15-29) εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης (NEETs), επηρεάζοντας 295.000 νέους κάθε χρόνο. Η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK) κατέχει ένα σχετικά χαμηλό επίπεδο και η συμμετοχή στη διαδρομή της ΕΕΚ στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση είναι σχετικά χαμηλή σε σύγκριση με τα δεδομένα της ΕΕ. Η έλλειψη δεξιοτήτων παραμένει μια τεράστια πρόκληση για την ελληνική αγορά εργασίας, με την Ελλάδα να φέρει χαμηλό ποσοστό και στους τρεις πυλώνες του Ευρωπαϊκού Δείκτη Δεξιοτήτων.

Η ενίσχυση φιλικών προς τους νέους δημοσίων πολιτικών και η ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων για την ενδυνάμωση των νέων, την ενίσχυση δεξιοτήτων του 21ου αιώνα, τη βελτίωση της πρόσβασης σε ποιοτικές ευκαιρίες κατάρτισης και επαγγελματικής συμβουλευτικής, πρακτικής άσκησης, μαθητείας και απασχόλησης, καθώς και η υποστήριξη του επιχειρηματικού πνεύματος, είναι από κοινού κρίσιμα συστατικά για την αλλαγή της παρούσας κατάστασης.

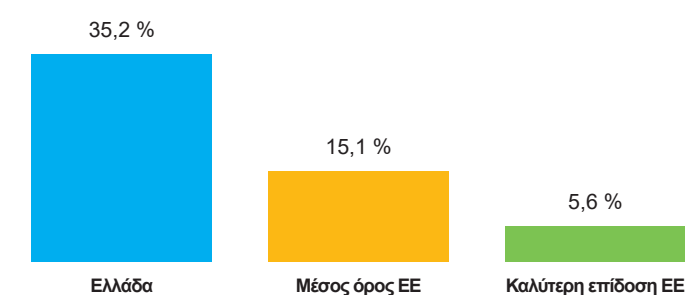
387.000

παιδιά επηρεάζονται ετησίως

*Κατάταξη της Ελλάδας μεταξύ των χωρών της ΕΕ (2019)

% ποσοστά ανεργίας νέων (15-24)

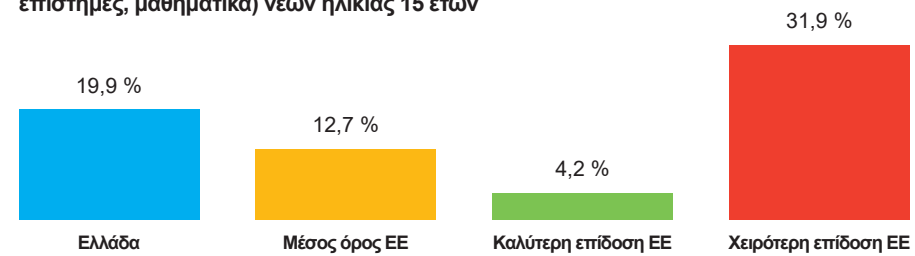
Ποιοτική Εκπαίδευση

Το εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδας φιλοξενεί περίπου 1,2 εκατομμύρια μαθητές. Ενώ η ισότιμη πρόσβαση υποστηρίζεται από ισχυρό νομικό πλαίσιο και πολιτική δέσμευση, η ποιότητα και η καταλληλότητα της μάθησης από την πρωτοβάθμια έως τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση απαιτούν μια ουσιαστική μεταρρύθμιση, με σκοπό να διασφαλιστεί ότι κάθε παιδί αναπτύσσει πλήρως την προοπτική του και γίνεται ενεργός πολίτης.

Ως ποσοστό του ΑΕΠ ή με βάση το κατά κεφαλήν εισόδημα, η Ελλάδα εμφανίζει σημαντικά χαμηλές δαπάνες για την εκπαίδευση των παιδιών, με μια αλληλουχία αρνητικών επιπτώσεων στα παιδιά, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα. Ένας σημαντικός αριθμός μαθητών συνεχίζει να εμφανίζει χαμηλές επιδόσεις στην κατανόηση κειμένου, τις φυσικές επιστήμες και τα μαθηματικά. Τα δημοσίως διαθέσιμα αναλυτικά δεδομένα για την τυπική εκπαίδευση στην Ελλάδα είναι ανεπαρκή και εμποδίζουν την ουσιαστική κατανόηση των ζητημάτων της πρόσβασης και της ποιότητας στην εκπαίδευση. Οι σημαντικές περιοχές στη χρηματοδότηση κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης έχουν πλήξει τη δημόσια δαπάνη για εκπαιδευτικές υποδομές και πόρους. Ενώ η Ελλάδα έχει ένα σχετικά συμπεριληπτικό σχολικό σύστημα, η επικράτηση ορισμένων κοινωνικών και πολιτισμικών συμπεριφορών ενθαρρύνει αρνητικά στερεότυπα που μπορούν να επηρεάσουν την πρόσβαση στην εκπαίδευση για τις περιθωριοποιημένες ομάδες. Για παράδειγμα, οι ξενοφοβικές στάσεις τοπικών κοινοτήτων επηρεάζουν άμεσα τα παιδιά με προσφυγικό ή μεταναστευτικό υπόβαθρο αλλά και τους Ρομά μαθητές, ενώ τα παιδιά με αναπηρίες ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες δεν φοιτούν στο σύνολό τους τακτικά στα σχολεία. Συχνά τα παιδιά αυτά γίνονται αόρατα, παρά τις ισχύουσες θεσμικές προβλέψεις για τη διασφάλιση της φυσικής τους πρόσβασης.

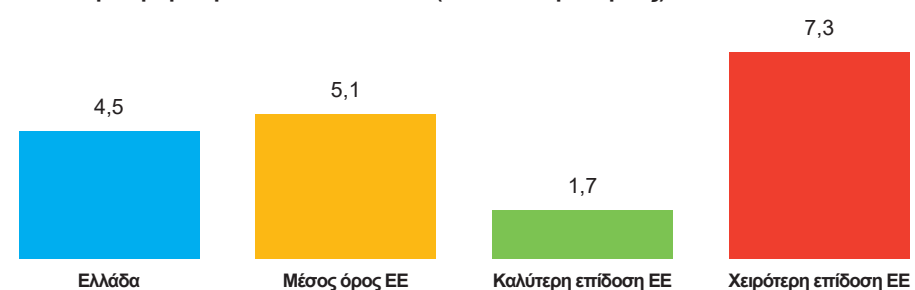
% ποσοστά χαμηλών επιδόσεων και στους τρεις τομείς (κατανόηση κειμένου, φυσικές επιστήμες, μαθηματικά) νέων ηλικίας 15 ετών

Μετά από δεκαετίες σταθερής προόδου, το ποσοστό παιδικής θνησιμότητας στην Ελλάδα σημείωσε μια μικρή αύξηση μεταξύ 2012 και 2017, όπου και άρχισε ξανά να μειώνεται. Το 2019, η τιμή της θνησιμότητας βρεφών και παιδιών κάτω των 5 ετών ήταν σε παρόμοια επίπεδα με τον μέσο όρο των κρατών της ΕΕ, με περίπου ένα παιδί κάθε 250 γεννήσεις να πεθαίνει πριν φτάσει στα πέμπτα του γενέθλια. Αναμφισβήτητη η τιμή της θνησιμότητας παιδιών κάτω των πέντε ετών είναι ο πιο αντιπροσωπευτικός δείκτης για τη συνολική ευημερία των παιδιών σε οποιοδήποτε χώρα, καθώς εξαρτάται από πολλαπλές παράλληλες επενδύσεις και παρεμβάσεις σε διάφορους τομείς κατά τα πρώτα χρόνια της ζωής ενός παιδιού.

Επομένως, μια θετική τάση σε αυτή την τιμή αντανάκλα βελτιώσεις σε πολλούς τομείς της επιβίωσης και ανάπτυξης των παιδιών, στους οποίους περιλαμβάνονται η διατροφική υγεία και η σχετική εκπαίδευση των μητέρων, το επίπεδο ανοσοποίησης και άλλες μορφές πρόληψης και θεραπείας ασθενειών, η διαθεσιμότητα και η ποιότητα των υπηρεσιών υγείας για μητέρες και παιδιά (συμπεριλαμβανομένου του προγεννητικού ελέγχου), και βέβαια η συνολική ασφάλεια του περιβάλλοντος του παιδιού. Για τον λόγο αυτό, οι γνώσεις και οι πρακτικές φροντίδας των παιδιών στο σπίτι, αλλά και η συνεχής βελτίωση της πρόσβασης σε ποιοτικές βασικές υπηρεσίες, είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της συνεχούς προόδου.

Παιδική θνησιμότητα κάτω των 5 ετών (ανά 1.000 γεννήσεις)

*Κατάταξη της Ελλάδας μεταξύ των χωρών της ΕΕ (2018)

Παιδική Θνησιμότητα

380

παιδιά επηρεάζονται ετησίως

*Κατάταξη της Ελλάδας μεταξύ των χωρών της ΕΕ (2019)

Μεταρρύθμιση της Παιδικής Μέριμνας

1.689

παιδιά ζουν σε ιδρύματα

Εκτιμάται ότι έως και 450.000* παιδιά στην Ευρώπη διαβιούν σε ιδρύματα κλειστής φροντίδας

*Εκτίμηση UNICEF ECARO με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία

Παιδική Φτώχεια

568.000

παιδιά ζουν σε συνθήκες φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού

*Κατάταξη της Ελλάδας μεταξύ των χωρών της ΕΕ (2019)

Παρά το ευνοϊκό νομοθετικό περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένων και των πρόσφατων νόμων για την επιτροπεία και την αναδοχή, οι δυσκολίες για την πλήρη εφαρμογή σε μεγάλη κλίμακα της μεταρρύθμισης της παιδικής μέριμνας παραμένουν.

Οι κύριες βασικές αιτίες περιλαμβάνουν την έλλειψη ενός κοινού μεταρρυθμιστικού οράματος, τον κατακερματισμό των αρμοδιοτήτων και των υπηρεσιών, καθώς και τους ανεπαρκείς διατομεακούς μηχανισμούς σχεδιασμού και παρακολούθησης. Η συνθήκη αυτή επιδεινώνεται από τη χρόνια υποχρηματοδότηση των υπηρεσιών παιδικής πρόνοιας, η οποία οδηγεί σε ανεπαρκή στελέχωση των κοινωνικών υπηρεσιών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Η επένδυση στις υποδομές και στην επαγγελματική ανάπτυξη των εργαζομένων στις πρωτοβάθμιες υπηρεσίες παραμένει μια πρόκληση.

Παραδοσιακά, το σύστημα παιδικής φροντίδας βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στην ιδρυματική φροντίδα και οι όποιες προσπάθειες για τη βελτίωσή του επικεντρώνονταν κυρίως στη βελτίωση των υφιστάμενων λειτουργιών παρά στην υιοθέτηση μιας μεταρρύθμισης με πραγματικά παιδοκεντρική προσέγγιση.

Η έλλειψη διαφορετικών μοντέλων παιδικής φροντίδας μέσα στην κοινότητα επηρεάζει τις πιο ευάλωτες ομάδες παιδιών, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών με αναπηρίες ή των παιδιών που είναι κοινωνικά περιθωριοποιημένα.

Οι άρρητοι κοινωνικοί κανόνες και πεποιθήσεις στην Ελλάδα εξακολουθούν να αποτελούν εμπόδιο στην εξασφάλιση αποτελεσματικής πρόσβασης των παιδιών σε επαρκή φροντίδα και προστασία σε ένα οικογενειακό περιβάλλον.

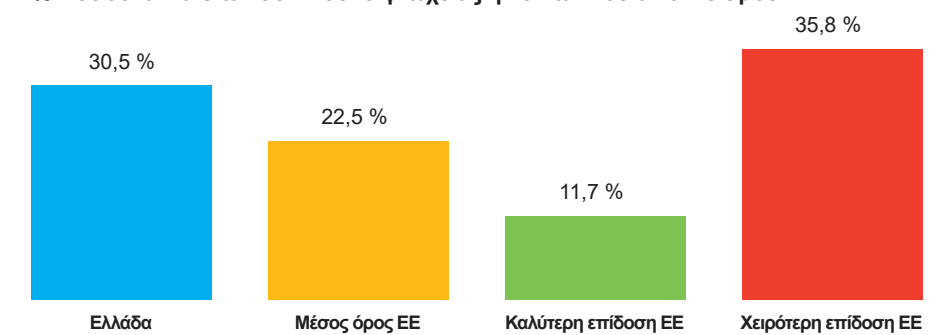
Τα αρνητικά στερεότυπα για τα παιδιά που μεγάλωσαν σε ιδρύματα και η περιορισμένη υποστήριξη για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες στην καθημερινή ζωή, καθώς και στην απασχόληση, έχουν αντίκτυπο στη δυνατότητα των παιδιών να ενταχθούν πλήρως στην κοινωνία μετά την ενηλικίωσή τους και την αποχώρησή τους από το ίδρυμα.

Η Ελλάδα παραμένει ένα από τα τρία κράτη-μέλη της ΕΕ με το υψηλότερο ποσοστό παιδιών που ζουν σε συνθήκες φτώχειας. Το ποσοστό παιδικής φτώχειας είναι ένας από τους πιο κρίσιμους δείκτες για την υγεία και την ευημερία μιας κοινωνίας, και παρέχει σημαντικές πληροφορίες για τη ζωή των πιο ευάλωτων μελών της κοινωνίας. Σε σχέση με το μέλλον, το ποσοστό φτώχειας αποτελεί προγνωστικό στοιχείο τόσο της κοινωνικής ευημερίας όσο και της κοινωνικής συνοχής, καθώς τα παιδιά αποτελούν την επόμενη γενιά ενηλίκων που οικοδομούν κοινωνίες και προωθούν την ανάπτυξη.

Τα παιδιά είναι πιο πιθανό να ζουν στη φτώχεια σε σχέση με τους ενήλικες και είναι επίσης πιο ευάλωτα στις επιπτώσεις της. Η ελλιπής παροχή κοινωνικών υπηρεσιών επιδεινώνει την ευαλωτότητα των παιδιών, στερώντας τους ευκαιρίες και επηρεάζοντας την πρόσβασή τους σε ποιοτικές υπηρεσίες, διευρύνοντας έτσι γεωγραφικές ανισότητες σε όλη την Ελλάδα και μειώνοντας την κινητικότητα μεταξύ των γενεών. Εκείνα που κινδυνεύουν περισσότερο είναι τα παιδιά των μεταναστών, τα παιδιά Ρομά, τα παιδιά που ζουν σε ιδρύματα, εκείνα που ζουν σε προσωρινά καταλύματα ή στους δρόμους: παιδιά που συχνά παραμένουν αόρατα στις εθνικές αξιολογήσεις της φτώχειας.

Η παιδική ηλικία είναι μια εποχή μοναδικών ευκαιριών και ευαλωτότητας, και το να διαβιώνει ένα παιδί κάτω από συνθήκες φτώχειας είναι ιδιαίτερα επιζήμιο για την ανάπτυξή του, τόσο όσον αφορά τη μειωμένη μαθησιακή ανάπτυξη όσο και δυσκολίες στη συμπεριφορά, προβλήματα υγείας, χαμηλές επιδόσεις στο σχολείο, καθώς και περιορισμένες δεξιότητες έως και υψηλά επίπεδα κινδύνου διά βίου εξάρτησης από θεσμούς πρόνοιας. Ωστόσο, η παιδική φτώχεια δεν είναι ούτε αναπόφευκτη ούτε άτρωτη στις πολιτικές παρεμβάσεις. Όπως έχει αποδειχθεί σε πολλές χώρες, το ποσοστό παιδικής φτώχειας μπορεί να μειωθεί, έως ακόμη και να εξαλειφθεί, με συνεχή προσοχή, διαρκείς επενδύσεις και δράση.

% ποσοστά παιδιών σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού

Παιδική Διατροφή & Ψυχική Υγεία

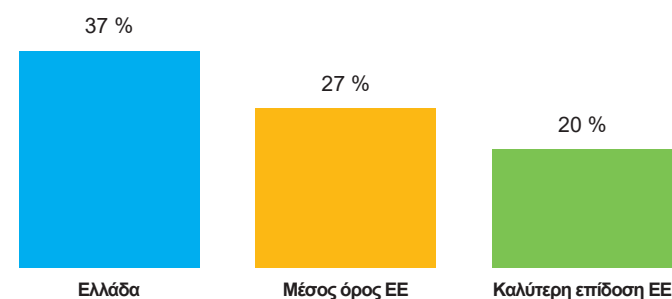

Η παιδική και η εφηβική ηλικία αποτελούν κρίσιμες περιόδους για τη γνωστική και τη σωματική ανάπτυξη των παιδιών. Πέρα από την προφανή υποχρέωση για την προστασία και την προάσπιση του δικαιώματος των παιδιών στην υγεία, η ουσιαστική επένδυση σε πολιτικές που στόχο έχουν την ενίσχυση της υγιεινής διατροφής και της θωράκισης της ψυχικής υγείας συνδέεται σαφώς με την κοινωνική και την οικονομική ανάπτυξη μιας κοινωνίας καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής ενός παιδιού.

Η κακή διατροφή ή/και οι κακές διατροφικές συνήθειες, ειδικά κατά τη διάρκεια των πρώτων ετών της ζωής ενός παιδιού, μπορούν να οδηγήσουν σε υπερβολικό βάρος και παχυσαρκία. Στην Ευρώπη, η Ελλάδα έχει τα υψηλότερα ποσοστά παιδικής και εφηβικής (2-14 ετών) παχυσαρκίας (37%). Η αγοραστική δύναμη και πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας θρεπτικά τρόφιμα για τις οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα παραμένει πρόκληση για πολλούς. Το υπερβολικό βάρος και η παχυσαρκία δεν επιφέρει μόνο επιπτώσεις στην υγεία των παιδιών, αλλά και στην κοινωνική ζωή και την ψυχική τους υγεία. Αυξάνει επίσης τον κίνδυνο παχυσαρκίας στην ενήλικη ζωή, μια κατάσταση που σχετίζεται με τον επιπολασμό μη μεταδοτικών ασθενειών, καθώς και με σημαντικές επιβαρύνσεις στην υγεία και την οικονομική κατάσταση των ανθρώπων, των οικογενειών και της κοινωνίας. Για τον λόγο αυτό, απαιτούνται στρατηγικές πρόληψης για την περαιτέρω μείωση της παχυσαρκίας, καθώς και πρωτοβουλίες για την αποτελεσματική αντιμετώπιση σχετιζόμενων με αυτή νοσημάτων.

Η ψυχική υγεία αναδεικνύεται ως ένα πολυδιάστατο ζήτημα κομβικής σημασίας για τα παιδιά και τους νέους στην Ελλάδα, όπου τα τελευταία χρόνια έχει επιδεινωθεί λόγω της οικονομικής κρίσης, καθώς και πιο πρόσφατα λόγω της πανδημίας COVID-19, η οποία έχει οδηγήσει σε αύξηση του άγχους και της κατάθλιψης, και συνδέεται και με μείωση της συμμετοχής σε σωματικές και άλλες δραστηριότητες. Υπάρχουν αυξανόμενες ανησυχίες για την επιδείνωση της ψυχικής υγείας των παιδιών, των εφήβων και των οικογενειών τους που παρουσιάζουν έντονα συμπτώματα απόσυρσης, αυτοτραυματισμού, επιθετικότητας και κατάθλιψης. Σε όλη την Ευρώπη, ένας στους πέντε εφήβους αντιμετωπίζει προβλήματα ψυχικής υγείας και μόνο το ένα τρίτο αυτών που έχουν ανάγκη λαμβάνουν υπηρεσίες πρωτοβάθμιας φροντίδας. Υπάρχουν σημαντικά κενά στην κάλυψη και την ποιοτική παροχή υπηρεσιών ψυχικής υγείας για παιδιά και εφήβους, με σημαντικές ελλείψεις σε εξειδικευμένο προσωπικό και υπηρεσίες, ιδιαίτερα ορατές σε απομακρυσμένες από τα αστικά κέντρα περιοχές. Επιπλέον, το στίγμα που συνδέεται με προβλήματα και διαταραχές ψυχικής υγείας παραμένει αρκετά υψηλό.

% ποσοστό υπέρβαρων ή παχυσάρκων παιδιών και εφήβων (2-14)

Σύμφωνα με τον Πίνακα Αποτελεσμάτων Δικαιοσύνης της ΕΕ για το 2020, υπάρχει περιθώριο βελτίωσης στην Ελλάδα όσον αφορά την αντιμετώπιση των αναγκών των παιδιών που έρχονται σε επαφή με τον νόμο. Παιδιά που συμμετέχουν σε αστικές και ποινικές δικαστικές διαδικασίες ως μάρτυρες βίας, ως θύματα κακομεταχείρισης, σε υποθέσεις επιμέλειας, παιδιά ύποπτα ή κατηγορούμενα στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, καθώς και ιδιαίτερα ευάλωτα παιδιά, θα επωφεληθούν από την παροχή φιλικών πληροφοριών για τα δικαιώματά τους. Με συγκεκριμένες παρεμβάσεις, είναι εφικτό να διαμορφωθεί ένα σύστημα δικαιοσύνης φιλικό προς τα παιδιά, στελεχωμένο από επαγγελματίες με κατάλληλη εξειδίκευση στην αναγνώριση του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού, στην επικοινωνία με κατάλληλο για την ηλικία τους τρόπο, και οι οποίοι θα μπορούν να λαμβάνουν τεχνική καθοδήγηση από εξειδικευμένες ομάδες.

598.000

παιδιά και νέοι επηρεάζονται

*Κατάταξη της Ελλάδας μεταξύ των χωρών της ΕΕ (2016)

Δικαιοσύνη Φιλική προς τα Παιδιά

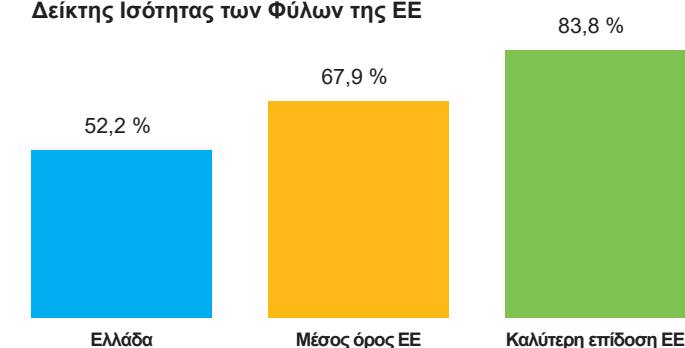

Ισότητα των Φύλων

Η ισότητα των φύλων κατοχυρώνεται στο Ελληνικό Σύνταγμα. Εδώ και πολλά χρόνια, η Ελλάδα έχει επικυρώσει πολλές διεθνείς συμβάσεις με στόχο τη βελτίωση της θέσης της γυναίκας σε όλους τους τομείς της οικονομικής, πολιτικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ζωής, καθώς και την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών. Παρόλο που διαθέτει ισχυρό νομοθετικό πλαίσιο και αποκλειστική Γραμματεία για την Ισότητα των Φύλων από το 1985, η Ελλάδα βρίσκεται στην τελευταία θέση στον Δείκτη Ισότητας των Φύλων της ΕΕ. Οι εδραιωμένες κοινωνικές νόρμες εμποδίζουν την ισότητα ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών. Η Ελλάδα διατηρεί ένα «παραδοσιακό» μοντέλο ως προς τους ρόλους των φύλων και τον καταμερισμό της εργασίας μεταξύ ανδρών και γυναικών, με αποτέλεσμα να έχει ένα από τα χαμηλότερα επίπεδα συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας στην Ευρώπη. Η έμφαση που δίνεται στις γυναίκες που αναλαμβάνουν ρόλους φροντίδας εντός του σπιτιού μπορεί να αποδοθεί όχι μόνο στους κοινωνικούς κανόνες για το φύλο, αλλά και στην έλλειψη διαθέσιμων υπηρεσιών για τη φροντίδα των παιδιών, ο αριθμός των οποίων είναι από τους χαμηλότερους στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Παρά την ύπαρξη ενός Εθνικού Δικτύου Υπηρεσιών για την Αντιμετώπιση της Βίας κατά των Γυναικών, οι γυναίκες στην Ελλάδα είναι συχνά απρόθυμες να αναφέρουν περιστατικά κακοποίησης ή βίας, ιδίως λόγω της απουσίας εκπαιδευμένων αστυνομικών, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι σπάνια ασκείται δίωξη ή τιμωρείται ο δράστης. Η στοχευμένη ευαισθητοποίηση σχετικά με τις διαθέσιμες υπηρεσίες και η συστηματική συλλογή και ανάλυση δεδομένων είναι απαραίτητες στη διαμόρφωση πολιτικών για την υποστήριξη επιζώντων/επιζωσάντων έμφυλης βίας σε διαδικτυακά και μη περιβάλλοντα.

Δείκτης Ισότητας των Φύλων της ΕΕ

*Κατάταξη της Ελλάδας μεταξύ των χωρών της ΕΕ (2020)

Κοιτάζοντας Μπροστά

Ένα όραμα για το μέλλον

Κοιτάζοντας Μπροστά

Ένα όραμα για το μέλλον

Παρά την αξιοσημείωτη πρόοδο ως προς την πλήρη εφαρμογή των δικαιωμάτων των παιδιών στην Ελλάδα μετά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο, υπάρχουν αρκετές σημαντικές εκκρεμότητες προκειμένου να εξασφαλιστεί η πλήρης πραγμάτωση αυτών των δικαιωμάτων όπως προβλέπονται από τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΣΔΠ). Το πρώτο επίσημο πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ της UNICEF και της Ελλάδας παρέχει μια νέα πλατφόρμα συνεργίας ώστε να αντιμετωπιστούν τα συστημικά εμπόδια που συνεχίζουν να αφήνουν παιδιά εκτός προόδου. Αυτό συμπεριλαμβάνει την ενίσχυση του εθνικού δυναμικού για τη δημιουργία ενός στρατηγικού σχεδιασμού πολιτικών και υλοποίησης στα εξής πεδία:

- Παιδική φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός
- Ποιοτική συμπεριληπτική εκπαίδευση
- Προστασία από την κακοποίηση και την εγκατάλειψη
- Συμμετοχή των εφήβων και των νέων

Για να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι, η συνεργασία με εθνικές και τοπικές αρχές σε διατομεακά ζητήματα που αφορούν μεταξύ άλλων την παιδική προστασία, την παιδική και εφηβική ψυχική υγεία, την Πρωτοβουλία των Πόλεων Φιλικών προς τα Παιδιά, καθώς και την παρακολούθηση των δικαιωμάτων των παιδιών αλλά και την παραγωγή γνώσης, αποτελούν κρίσιμες στρατηγικές.

Η επίτευξη αποτελεσμάτων για τα παιδιά απαιτεί συνέργειες. Η δύναμη της συνεργασίας μπορεί να μας επιτρέψει να προσεγγίσουμε κάθε παιδί, δουλεύοντας με ένα ευρύ φάσμα εταίρων στο πλαίσιο μιας παγκόσμιας αποστολής για όλα τα παιδιά, εστιάζοντας στα πιο ευάλωτα. Η δημιουργία ενός πανελλαδικού κινήματος, μιας πραγματικά εθνικής προσπάθειας που θα φέρει μαζί όλους τους φορείς της ελληνικής κοινωνίας –εθνικούς και τοπικούς θεσμούς, Κοινωνία των Πολιτών, επιχειρήσεις, φιλανθρωπικούς οργανισμούς, ακαδημαϊκή κοινότητα, μέσα ενημέρωσης, ελληνικό κοινό, καθώς και τα ίδια τα παιδιά και τους νέους– είναι απαραίτητη για να αντιμετωπιστούν τα δομικά, πολιτισμικά, κοινωνικά και οικονομικά εμπόδια που συνεχίζουν να αποτρέπουν τα παιδιά στην Ελλάδα να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους.

Αξιοποιώντας την παγκόσμια εμπειρία και τεχνογνωσία της, η UNICEF προσβλέπει στην υποστήριξη της εφαρμογής και της παρακολούθησης των υφιστάμενων εθνικών σχεδίων (όπως το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού), περιφερειακών στρατηγικών (συμπεριλαμβανομένης της Στρατηγικής της ΕΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού) και παγκόσμιων προτεραιοτήτων (όπως οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης), ώστε να επιτευχθούν απτά αποτελέσματα για τα παιδιά σε όλη τη χώρα, σε στενή συνεργασία με κρατικούς φορείς για να καλυφθούν παράλληλα και κενά σε πολιτικούς σχεδιασμούς και πόρους, όπου αυτά εντοπίζονται. Η προσέγγιση της βελτίωσης των υπάρχουσών υποδομών βρίσκεται στον πυρήνα του προγράμματος συνεργασίας ανάμεσα στην Ελλάδα και τη UNICEF, καθώς εργαζόμαστε να επιτύχουμε μια σειρά συμφωνημένων έως το 2026 στόχων.

01

Παιδική Φτώχεια και Κοινωνικός Αποκλεισμός

Παιδική Φτώχεια

Επιδιωκόμενο αποτέλεσμα έως το 2026

- ✓ Το ποσοστό των παιδιών που κινδυνεύουν από τη φτώχεια ή τον κοινωνικό αποκλεισμό θα μειωθεί από **30,5%** σε **17%**, στηρίζοντας τουλάχιστον **250.000** παιδιά

Η Ελλάδα εφαρμόζει οριζόντιες μεταρρυθμίσεις και μέτρα για την αντιμετώπιση παγιωμένων ζητημάτων σχετικά με την παιδική φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Σε αυτό το πλαίσιο συμπεριλαμβάνεται και η συμμετοχή της Ελλάδας ως κράτος-μέλος στην πρωτοβουλία της ΕΕ «Εγγύηση για το Παιδί» (EU Child Guarantee), πρωτοβουλία η οποία έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι κάθε παιδί έχει πρόσβαση σε δωρεάν υγειονομική περίθαλψη, δωρεάν εκπαίδευση, φροντίδα, αξιοπρεπή στέγαση και επαρκή διατροφή. Το τρέχον πιλοτικό πρόγραμμα διάρκειας 24 μηνών υλοποιείται στην Ελλάδα στο πλαίσιο της συνεργασίας της Ελληνικής Κυβέρνησης με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τη UNICEF, και εστιάζει σε καινοτόμες πρακτικές και εθνικά σχέδια δράσης για τη μείωση της παιδικής φτώχειας και την αντιμετώπιση συστημικών προβλημάτων που αφορούν τα παιδιά.

Σε αυτό το πλαίσιο, η UNICEF σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και με ακαδημαϊκούς φορείς διεξάγει μια «εις βάθος» ανάλυση για την περαιτέρω κατανόηση των κοινωνικών και οικονομικών διαστάσεων ευαλωτότητας των παιδιών και των οικογενειών τους. Στοιχεία τα οποία θα προκύψουν σχετικά με πολιτικές, προγράμματα, υπηρεσίες, προϋπολογισμούς και μηχανισμούς αντιμετώπισης της παιδικής φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού θα βοηθήσουν στον εντοπισμό και την άρση διαρθρωτικών εμποδίων, καθώς και στη βελτίωση υφιστάμενων παρεμβάσεων πρόληψης και υποστήριξης που διασφαλίζουν την πρόσβαση σε υπηρεσίες για το παιδί και την οικογένεια. Παράλληλα, σχεδιάζονται, εφαρμόζονται και αξιολογούνται καινοτόμα –και βασισμένα σε στοιχεία– μοντέλα υπηρεσιών και δράσεων που επικεντρώνονται σε κοινωνικά ευάλωτα παιδιά, προκειμένου εν συνεχεία να μετουσιωθούν σε συγκεκριμένες στρατηγικές για την καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας. Τα μοντέλα αυτά θα αποτελέσουν παραδείγματα για το πώς μπορεί να εφαρμοστεί η πρωτοβουλία της ΕΕ «Εγγύηση για το Παιδί» (EU Child Guarantee) σε όλα τα κράτη-μέλη της ΕΕ.

Κοινωνική Ένταξη

Επιδιωκόμενο αποτέλεσμα έως το 2026

- ✓ Αύξηση της πρόσβασης των παιδιών Ρομά στην εκπαίδευση από **57%** σε **100%**
- ✓ **80.000** παιδιά Ρομά και οι οικογένειές τους θα επωφεληθούν από κοινωνικές υπηρεσίες (προστασία, ψυχική υγεία, ένταξη στην απασχόληση) καθώς από ευκαιρίες συμμετοχής

Παιδιά Πρόσφυγες & Μετανάστες

Επιδιωκόμενο αποτέλεσμα έως το 2026

- ✓ Η πρόσβαση των παιδιών προσφύγων και μεταναστών στην εκπαίδευση αυξάνεται από **42%** σε **100%**
- ✓ Όλα τα παιδιά πρόσφυγες και μετανάστες επωφελούνται από υπηρεσίες, κυρίως προστασίας, καθώς και από την ενδυνάμωση και τη συμμετοχή τους σε δραστηριότητες

Τα τελευταία χρόνια το θέμα της κοινωνικής ένταξης των Ρομά αναδεικνύεται σε σημαντική προτεραιότητα για την ατζέντα κοινωνικής πολιτικής στην Ελλάδα και την Ευρώπη. Σε συνέχεια προηγούμενων στρατηγικών και σχεδίων δράσης, η Ελληνική Κυβέρνηση ολοκληρώνει την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά (ΕΣΚΕ Ρομά) για την περίοδο 2021-2030. Η νέα στρατηγική θα επικεντρωθεί σε τέσσερις βασικούς πυλώνες –εκπαίδευση, απασχόληση, στέγαση και υγεία– σύμφωνα με το στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την ένταξη των Ρομά 2021-2030. Οι στόχοι της στρατηγικής περιλαμβάνουν:

- Πρόληψη και καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού των Ρομά και μείωση του κοινωνικοοικονομικού χάσματος μεταξύ των Ρομά και του γενικού πληθυσμού
- Ενίσχυση της ισότιμης πρόσβασης των Ρομά σε κοινωνικές υπηρεσίες κοινής ωφέλειας (εκπαίδευση, απασχόληση, υγεία, κοινωνική φροντίδα και στέγαση)
- Πρόληψη και καταπολέμηση του αντιπαιγανισμού και των διακρίσεων
- Προώθηση της συμμετοχής των Ρομά

Λαμβάνοντας υπόψη το έλλειμμα συστηματικής συλλογής/καταγραφής στατιστικών στοιχείων για τους Ρομά στην Ελλάδα και βάσει της υπάρχουσας βιβλιογραφικής και εμπειρικής γνώσης αλλά και καλών πρακτικών στην ευρύτερη περιοχή, διενεργείται, με την υποστήριξη της UNICEF, συλλογή και ανάλυση δεδομένων σχετικών με την ευαλωτότητα των Ρομά σε συνάρτηση με συγκεκριμένους κοινωνικοοικονομικούς δείκτες προκειμένου να διαπιστωθούν οι ανάγκες τους, να σχεδιαστούν ανάλογες δράσεις σε τομείς προτεραιότητας και να καταστεί εφικτή η παρακολούθηση και η αξιολόγησή τους. Οι τομείς προτεραιότητας που έχουν ήδη προσδιοριστεί περιλαμβάνουν την προστασία, τη δικαιοσύνη, τις έμφυλες διακρίσεις και την έμφυλη βία, τους γάμους και την τεκνοποίηση ανηλίκων, καθώς και την εκμετάλλευση παιδιών και νέων. Συγκεκριμένες δράσεις αναπτύσσονται, υλοποιούνται και αξιολογούνται λαμβάνοντας υπόψη την ουσιαστική συμμετοχή των Ρομά –συμπεριλαμβανομένων ευάλωτων ομάδων Ρομά οι οποίες υποεκπροσωπούνται στην Κοινωνία των Πολιτών– στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγησή τους. Επίσης, η Ελλάδα εργάζεται προς την κατεύθυνση της αναπαραγωγής θετικών αφηγημάτων για την ανάδειξη της συμβολής των Ρομά παιδιών, νέων και γυναικών στην ελληνική κοινωνία με στόχο την καταπολέμηση των διακρίσεων και την αντιμετώπιση του φαινομένου του αντιπαιγανισμού.

Η Ελλάδα εφαρμόζει σειρά διυπουργικών και διατομεακών μέτρων κοινωνικής ένταξης, όπως η υγεία, η εκπαίδευση και η προστασία των παιδιών προσφύγων και μεταναστών. Αυτά επισημαίνονται στην τελευταία Εθνική Στρατηγική για την Ένταξη που παρουσιάστηκε το 2019 υπό την αιγίδα του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, σημειώνοντας ότι «η ένταξη είναι μια βασική πτυχή, καθώς και το διεθνές σημείο αναφοράς το οποίο καθορίζει τη συνολική επιτυχία της μεταναστευτικής πολιτικής μιας χώρας». Η στρατηγική στηρίζεται στο θεμελιώδες δικαίωμα των προσφύγων και των μεταναστών στην απασχόληση, την εκπαίδευση, την υγεία και την πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες, με έμφαση στη βελτίωση της επικοινωνίας και της συμμετοχής στη δημόσια σφαίρα.

Υπάρχει ήδη σειρά από όργανα χάραξης πολιτικών, καινοτόμες προσεγγίσεις και κοινωνικές παρεμβάσεις που χρησιμοποιούνται για την προώθηση της ένταξης των παιδιών προσφύγων και μεταναστών και των οικογενειών τους στη χώρα. Σε συνεργασία με τη UNICEF, το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου και το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων δημιουργούν εκπαιδευτικά εργαλεία και υλικό, και έχουν ως στόχο την προώθηση διαπολιτισμικών και συμπεριληπτικών προσεγγίσεων στην εκπαίδευση, υποστηρίζοντας την ένταξη των παιδιών προσφύγων και μεταναστών στα ελληνικά δημόσια σχολεία.

Ομοίως, με την υποστήριξη της UNICEF, η Ελληνική Κυβέρνηση προωθεί ολοκληρωμένες υπηρεσίες για γυναίκες και παιδιά πρόσφυγες και μετανάστες για την αντιμετώπιση των αναγκών προστασίας τους και την υποστήριξη της ψυχοκοινωνικής ευημερίας και της ανάπτυξης των δεξιοτήτων τους. Έχουν γίνει σημαντικές προσπάθειες για την ουσιαστική κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών των ασυνόδευτων παιδιών στην Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένης της ίδρυσης της Ειδικής Γραμματείας Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων το 2020, με την οποία η UNICEF συνεργάζεται στενά για την προώθηση βιώσιμων λύσεων για αυτή την πιο ευάλωτη ομάδα παιδιών.

02

Ποιοτική
Συμπεριληπτική
ΕκπαίδευσηΕκπαίδευση
στην Πρώιμη &
Πρώτη Σχολική
Ηλικία

Η επιτυχία στο σχολείο έχει τις ρίζες της στα πρώτα χρόνια ενός παιδιού, όπου και δημιουργούνται τα θεμέλια για τη διά βίου μάθηση, τη βελτίωση των εκπαιδευτικών επιτευγμάτων, την ευημερία και την κοινωνική δέσμευση. Η Ελλάδα προωθεί τη συμμετοχή στην εκπαίδευση στην πρώτη σχολική ηλικία μέσα από πρόσφατες νομοθετικές ρυθμίσεις που προσθέτουν δύο επιπλέον έτη στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, εντάσσοντας με τον τρόπο αυτό τα παιδιά από την ηλικία των τεσσάρων ετών στην υποχρεωτική εκπαίδευση.

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, σε συνεργασία με τη UNICEF, καταβάλλουν προσπάθειες για την ενίσχυση της ποιοτικής πρώιμης μάθησης, μέσω της ενίσχυσης εθνικών εναρμονισμένων προτύπων για τους παιδικούς σταθμούς, με έμφαση στη σημασία της πρώιμης ανάπτυξης για όλα τα παιδιά, συμπεριλαμβανομένων εκείνων κάτω των τεσσάρων ετών.

Επιδιωκόμενο αποτέλεσμα
έως το 2026

- ✓ Η πρόσβαση στην προσχολική εκπαίδευση αναπτύσσεται από το **75%** στο **100%**, ωφελώντας **48.000** παιδιά στο ηλικιακό φάσμα **4-6** ετών

Ποιοτική
Συμπεριληπτική
ΕκπαίδευσηΕπιδιωκόμενο αποτέλεσμα
έως το 2026

- ✓ Το ποσοστό των μαθητών στην ηλικία των **15** ετών με χαμηλές επιδόσεις στην ανάγνωση, τα μαθηματικά και τις φυσικές επιστήμες περιορίζεται από το **20%** στο **17%**, ωφελώντας **16.000** παιδιά
- ✓ Τα εθνικά αποτελέσματα στο διεθνές πρόγραμμα PISA για την αξιολόγηση μαθητών ηλικίας **15** ετών βελτιώνονται από το **453,3** στο **525,6**

Εκπαίδευση για
τα Δικαιώματα
του ΠαιδιούΕπιδιωκόμενο αποτέλεσμα
έως το 2026

- ✓ **1,2** εκατομμύρια παιδιά έχουν διευρυμένη συνείδηση των δικαιωμάτων τους και ενδυναμώνονται μέσω της Εκπαίδευσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού

Κάθε παιδί στην Ελλάδα έχει δικαίωμα να μαθαίνει, να αναπτύσσει πλήρως τις δυνατότητές του και να προετοιμαστεί κατάλληλα για τη μετάβαση στη νεαρή ενήλικη ζωή. Η UNICEF και το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων προωθεί την ποιοτική συμπεριληπτική εκπαίδευση για κάθε παιδί σχολικής ηλικίας, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με αναπηρίες ή σε κοινωνικοοικονομικά μειονεκτική θέση.

Για να διασφαλιστεί η πλήρης πρόσβαση στην τυπική εκπαίδευση για όλα τα παιδιά, η υλοποίηση αντισταθμιστικών πολιτικών και η παρακολούθηση της σχολικής διαρροής παιδιών και εφήβων που βρίσκονται εκτός σχολείου είναι απαραίτητο να ενισχυθούν. Με τον τρόπο αυτό οι συγκεκριμένες ανάγκες των ευάλωτων ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών με αναπηρίες και των παιδιών Ρομά ή με προσφυγικό και μεταναστευτικό υπόβαθρο, θα αντιμετωπιστούν καλύτερα. Επιπλέον, στοχευμένα προγράμματα επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών αναπτύσσονται με τη συνεργασία της UNICEF, του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής και Ελληνικών Πανεπιστημίων, για να υποστηρίξουν τους εκπαιδευτικούς στην προώθηση μιας συμπεριληπτικής / διαπολιτισμικής προσέγγισης στη μάθηση.

Για την ενίσχυση της ποιότητας των μαθησιακών αποτελεσμάτων για όλους τους μαθητές, είναι απαραίτητο να δοθεί έμφαση στην ανάπτυξη δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των δεξιοτήτων του 21ου αιώνα, καθώς και στους διαφορετικούς τρόπους και ανάγκες μάθησης. Στο πλαίσιο αυτό, η παροχή της απαραίτητης υποστήριξης στο εκπαιδευτικό προσωπικό είναι καθοριστική.

Για τον σκοπό αυτό, επιδιώκεται ένας συνδυασμός στοχευμένων πολιτικών, συλλογής και ανάλυσης δεδομένων, καθώς και υποστήριξης της ανάπτυξης σχετικών ικανοτήτων. Η πανδημία του COVID-19 και το επακόλουθο κλείσιμο των σχολείων ανέδειξε εμφατικά την ανάγκη για ευέλικτα και προσαρμόσιμα εκπαιδευτικά εργαλεία, καθώς και για μια νέα σειρά δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών και των μαθητών, ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση σε εξ αποστάσεως και ψηφιακά προγράμματα μάθησης, όπως αυτά που παρέχονται από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων. Η UNICEF μαζί με το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων και οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών εργάζονται από κοινού για την προώθηση της ψηφιακής μάθησης ώστε να διασφαλιστεί συνεχής πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση και μάθηση για κάθε παιδί σε κάθε σημείο της Ελλάδας.

Ταυτόχρονα, πρωτοβουλίες Επικοινωνίας για την Ανάπτυξη (C4D) σχεδιάζονται για την αντιμετώπιση κοινωνικών αντιλήψεων που απορρίπτουν την πολυπολιτισμικότητα, διακρίνουν τον αποκλεισμό ή τον διαχωρισμό και παγιώνουν στερεότυπα φύλου.

Η Εκπαίδευση για τα Δικαιώματα του Παιδιού βασίζεται στη διδασκαλία και τη μάθηση των προβλέψεων και των αρχών που περιγράφονται στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΣΔΠ). Πλήθος μελετών έχει δείξει ότι μια εκπαίδευση που βασίζεται στα δικαιώματα έχει θετικά αποτελέσματα για τα παιδιά, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης της ανεκτικότητας, της βελτίωσης της συμπεριφοράς στην τάξη, της ευημερίας, της ανάπτυξης της αυτοεκτίμησης και της αύξησης της κατανόησης των δημοκρατικών αρχών και της ιδιότητας του πολίτη. Η Εκπαίδευση για τα Δικαιώματα του Παιδιού επικεντρώνεται στην προσέγγιση του «σχολείου ως όλου» και εφαρμόζεται σε όλες τις βαθμίδες της τυπικής εκπαίδευσης.

Η Ελλάδα κάνει βήματα για την ένταξη της Εκπαίδευσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού στα σχολικά προγράμματα σπουδών, στις εκπαιδευτικές πρακτικές και στο μαθησιακό περιβάλλον, αξιοποιώντας την παγκόσμια τεχνονομία και εμπειρία της UNICEF στον τομέα αυτό.

03

Παιδική Προστασία

Μεταρρύθμιση της Παιδικής Μέριμνας

Η UNICEF και η Κυβέρνηση της Ελλάδας μοιράζονται ένα κοινό όραμα για τη μεταρρύθμιση της Παιδικής Μέριμνας, όπως τονίζεται και μέσα από τη συνεργασία τους για την πιλοτική εφαρμογή της ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας «Εγγύηση για το Παιδί» (EU Child Guarantee). Ένας από τους κύριους πυλώνες αυτής της συνεργασίας είναι η συμβολή της UNICEF στις προσπάθειες της ελληνικής πολιτείας για την αποϊδρυματοποίηση, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης ολοκληρωμένων νομικών πλαισίων σε εναρμόνιση με τα εθνικά πρότυπα.

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων προωθεί αυτή την ατζέντα μέσα από μια σειρά νομοθετικών παρεμβάσεων και πιλοτικών προγραμμάτων που επεκτείνουν την εμβέλεια των μοντέλων φροντίδας με βάση την οικογένεια και την κοινότητα, όπως η αναδοχή και η Υποστηριζόμενη Ανεξάρτητη Διαβίωση για τα μεγαλύτερα παιδιά. Προκειμένου να επιταχυνθεί η διαδικασία της αποϊδρυματοποίησης, το υπουργείο και η UNICEF συνεργάζονται για την αποτελεσματική εφαρμογή των εθνικών στρατηγικών και των νομικών διατάξεων ώστε ιδρύματα μεγάλης κλίμακας να μετατραπούν σε εναλλακτικά μοντέλα παιδικής φροντίδας που εστιάζουν στην οικογένεια και την κοινότητα. Επιπλέον, στο γενικό πλαίσιο της αναβάθμισης των υφιστάμενων κοινωνικών υπηρεσιών, επιδιώκεται η στήριξη της οικογένειας και η ανάπτυξη μηχανισμών πρόληψης, καθώς και ένα τυποποιημένο σύνολο εργαλείων διαχείρισης των υποθέσεων παιδικής προστασίας.

Η έρευνα και η συλλογή στοιχείων συνεχίζεται προκειμένου οι κυβερνητικές αποφάσεις να παίρνονται όντας ενήμερες για τους πόρους που απαιτούνται για την εφαρμογή αυτής της ευρείας μεταρρύθμισης, διασφαλίζοντας ότι τα παιδιά που ζουν σε ιδρύματα ή κινδυνεύουν να ιδρυματοποιηθούν έχουν βελτιωμένη πρόσβαση σε υπηρεσίες στην κοινότητα, χωρίς αποκλεισμούς.

Επιδιωκόμενο αποτέλεσμα έως το 2026

- ✓ Ο αριθμός των παιδιών που ζουν σε δομές ή υπό ιδρυματική περιθαλψη μειώνεται στο μηδέν, ωφελώντας τουλάχιστον **1.700** παιδιά

Βία κατά των Παιδιών

Επιδιωκόμενο αποτέλεσμα έως το 2026

- ✓ Ο επιπολασμός της έκθεσης των παιδιών στην ψυχολογική βία μειώνεται από **69%** σε **35%** και η έκθεση στη σωματική βία μειώνεται από **46%** σε **23%***
- ✓ Η περιορισμένη καταγγελία περιστατικών βίας κατά των παιδιών μειώνεται κατά **40%** μέσω της ενίσχυσης των δεξιοτήτων των επαγγελματιών, της πρόσβασης σε υπηρεσίες και της ευαισθητοποίησης

* Η έλλειψη εθνικών δεδομένων για τη βία κατά των παιδιών δημιουργεί ένα μεγάλο κενό, καθώς υπάρχουν μόνο αποσπασματικές πληροφορίες

Δικαιοσύνη Φιλική προς τα Παιδιά

Επιδιωκόμενο αποτέλεσμα έως το 2026

- ✓ Το **100%** των επαγγελματιών του συστήματος δικαιοσύνης που έρχονται σε επαφή με παιδιά εφαρμόζουν προσεγγίσεις και πρακτικές φιλικές προς τα παιδιά, διασφαλίζοντας ότι όλα τα παιδιά προστατεύονται, ακούγονται και είναι ασφαλή

Η Ελλάδα έχει δεσμευτεί να εξαλείψει όλες τις μορφές βίας, ιδιαίτερα αυτές που πλήττουν παιδιά και γυναίκες. Η Στρατηγική της ΕΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού υπογραμμίζει συγκεκριμένους τομείς προτεραιότητας για την Ελλάδα, οι οποίοι περιλαμβάνουν κοινωνικά και πολιτισμικά αποδεκτές μορφές βίας και διαδικτυακής εκμετάλλευσης. Μέσω ενός δικτύου εθνικών συνεργασιών, γίνονται διαρκείς προσπάθειες προκειμένου να γίνει συγκεκριμένη μελέτη όλων των μορφών βίας κατά των παιδιών, με στόχο την καλύτερη κατανόηση της έκτασης του φαινομένου στη χώρα και την προσαρμογή της εθνικής ανταπόκρισης. Στο πλαίσιο της αυξανόμενης ευαισθητοποίησης σχετικά με τη σεξουαλική και έμφυλη βία και την εμπορία ανθρώπων, που επηρεάζει επίσης τα παιδιά, η Ελληνική Κυβέρνηση επεκτείνει τα κανάλια πληροφόρησης για να βελτιώσει την ενημέρωση και την πρόσβαση σε κρατικές υπηρεσίες. Η UNICEF, σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων, ενισχύει τη συλλογή και ανάλυση δεδομένων με στόχο τον σχεδιασμό εθνικών πολιτικών που σχετίζονται με την έμφυλη βία, ενώ παράλληλα συμβάλλει στην αντιμετώπιση παραδοσιακών κοινωνικών και έμφυλων στερεοτύπων που αποτρέπουν την εδραίωση της ισότητας των φύλων.

Τα παιδιά που έρχονται σε επαφή με τον νόμο θα πρέπει να ενημερώνονται με τρόπο φιλικό για τα δικαιώματά τους και να αισθάνονται άνετα να συμμετέχουν και να ακούγονται κατά τη διάρκεια δικαστικών διαδικασιών, κάτι το οποίο αποτελεί μία από τις θεμελιώδεις συνιστώσες της Στρατηγικής της ΕΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού. Σε αυτό το πλαίσιο, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και η UNICEF μελετούν το ελληνικό σύστημα δικαιοσύνης υπό το πρίσμα της «φιλικότητάς του προς τα παιδιά» με στόχο να αναδειχθούν τα βασικά ζητήματα και τα κενά και να αναπτύξουν από κοινού ένα σχετικό σχέδιο δράσης. Τα επόμενα βήματα περιλαμβάνουν την αξιολόγηση των ειδικότερων εκπαιδευτικών αναγκών των επαγγελματιών του συστήματος δικαιοσύνης. Η συγκεκριμένη μελέτη πρόκειται να υποστηριχθεί από την ήδη υπάρχουσα τεχνογνωσία της UNICEF σε παγκόσμιο επίπεδο, ιδίως σχετικά με τις κατάλληλες για την ηλικία και το φύλο τεχνικές συνέντευξης, τη διαδικαστική εφαρμογή και τη διαχείριση υποθέσεων για όλους τους φορείς που έρχονται σε επαφή με παιδιά και οικογένειες στο πλαίσιο δικαστικών διαδικασιών.

04

Νέοι & Έφηβοι

Απασχολησιμότητα Νέων

Η επαγγελματική ετοιμότητα για τους νέους που εισέρχονται στην αγορά εργασίας μπορεί να βελτιωθεί μέσα από ολοκληρωμένα, αρθρωτά προγράμματα που περιλαμβάνουν: την ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων και δεξιοτήτων ζωής, τον ενεργό επαγγελματικό προσανατολισμό και συμβουλευτική αλλά και την επαγγελματική καθοδήγηση και μαθητεία. Καθώς πρόσφατες πρωτοβουλίες, όπως ο νόμος 4763 του 2020, έχουν σηματοδοτήσει βήματα προς τον εκσυγχρονισμό της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, είναι επιτακτική ανάγκη τα προγράμματα αυτά να βασίζονται σε ενημερωμένες αναλύσεις των τάσεων της αγοράς εργασίας, ανταποκρινόμενα, παράλληλα, στις τοπικές ανάγκες.

Η παγκόσμια συνεργασία Generation Unlimited παρέχει μια συναρπαστική ευκαιρία για την Ελλάδα και τη UNICEF να συνεργαστούν για να απελευθερώσουν τις δυνατότητες των νέων ανθρώπων στη χώρα, οι οποίοι επηρεάζονται δυσανάλογα από τις πτωτικές τάσεις στην οικονομία και την αγορά εργασίας. Η UNICEF και οι εθνικές αρχές, συμπεριλαμβανομένου του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), ενώνουν τις δυνάμεις τους ώστε να αναπτυχθούν ολιστικά προγράμματα επαγγελματικής ετοιμότητας και αναβάθμισης δεξιοτήτων, διευρύνοντας παράλληλα τις ευκαιρίες απασχόλησης για νέους μέσα από δράσεις πρακτικής άσκησης, μαθητείας και Job Shadowing (Παρακολούθηση Εργασίας).

Επιδιωκόμενο αποτέλεσμα έως το 2026

- ✓ **57.000** νέοι **15-24** ετών ωφελούνται από διευρυμένη πρόσβαση και συμμετοχή στην αγορά εργασίας, μέσω της ανάπτυξης δεξιοτήτων από προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης

Συμμετοχή Νέων

Υπάρχει ένας συνεχής δημόσιος διάλογος για ζητήματα που αφορούν τη νεολαία μέσω πολυ-τομεακών συμμαχιών, συμπεριλαμβανομένων των νέων, και τονίζουν τον ρόλο της νεολαίας στην Ελλάδα για τα εθνικά και ευρωπαϊκά ζητήματα και την προώθηση της κοινωνικής συνοχής εντός και εκτός των συνόρων της χώρας.

Το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων και η UNICEF διερευνούν τρόπους με τους οποίους οπτικές και απόψεις νέων σχετικά με τα υπάρχοντα εμπόδια κοινωνικής ένταξης και ενεργού πολιτεότητας θα μπορούσαν να συμβάλουν στην ενημέρωση εθνικών προγραμμάτων και πολιτικών. Η UNICEF και τοπικοί συνεργάτες, συμπεριλαμβανομένων των δήμων και οργανώσεων και δικτύων νέων, προωθούν την ενεργή συμμετοχή τους σε θέματα αυξανόμενης κοινωνικής σημασίας, όπως η κλιματική αλλαγή και η ανθεκτικότητα στους κινδύνους, ο εθισμός στο διαδίκτυο και/ή το «ψηφιακό χάσμα», η ψυχοσυναισθηματική υγεία, η πολυπολιτισμικότητα και η μετανάστευση, καθώς και η διαγενεακή επικοινωνία.

Επιδιωκόμενο αποτέλεσμα έως το 2026

- ✓ Το ποσοστό των Νέων Εκτός Εκπαίδευσης, Απασχόλησης ή Κατάρτισης (NEETs) περιορίζεται από το **17,7%** στο **10%**, ωφελώντας τουλάχιστον **128.000** νέους ανθρώπους ηλικίας **15-29** ετών

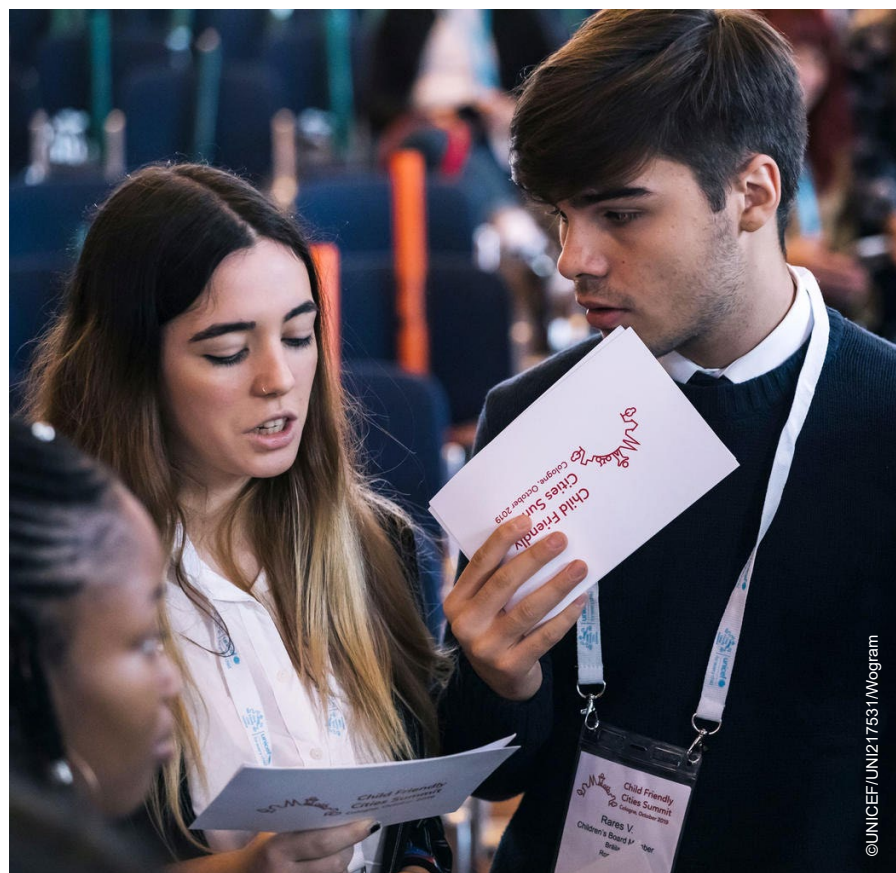
05

Διατομεακά Ζητήματα

Διατροφή και Παιδική Παχυσαρκία

Επιδιωκόμενο αποτέλεσμα έως το 2026

- ✓ Μείωση επιπολασμού της παχυσαρκίας σε παιδιά ηλικίας **2** έως **14** ετών από το **37,5%** στο **24,5%** έως το **2026**, ωφελώντας τουλάχιστον **176.500** παιδιά

Το υπερβολικό βάρος και η παχυσαρκία έχουν αναχθεί σε ένα σοβαρό πρόβλημα υγείας μεταξύ των παιδιών και των εφήβων στην Ελλάδα. Με βάση την Εθνική Έρευνα Υγείας του 2019 που διενήργησε η ΕΛΣΤΑΤ, το 37,5% των παιδιών ηλικίας 2 έως 14 ετών ήταν υπέρβαρα ή παχύσαρκα στη χώρα μας.

Η παιδική παχυσαρκία είναι το αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης συγκεκριμένων παραγόντων που ρυθμίζουν τη φυσική διεργασία του σώματος, τις διατροφικές προτιμήσεις και τη σωματική δραστηριότητα καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής, καθώς και ενός ευρύτερου περιβάλλοντος που διευκολύνει την κατανάλωση υψηλών θερμιδικά τροφίμων και της καθιστικής ζωής. Η εμφάνιση της παχυσαρκίας στην παιδική ηλικία έχει σημαντικές επιπτώσεις στην υγεία και επιφέρει συνέπειες στην κοινωνική ζωή και την ψυχική υγεία των παιδιών. Αυξάνει επίσης τον κίνδυνο παχυσαρκίας στην ενήλικη ζωή, που με τη σειρά της σχετίζεται με καρδιοαγγειακές παθήσεις, διαβήτη και υπέρταση και επιφέρει σοβαρές οικονομικές επιβαρύνσεις στα άτομα, στις οικογένειες και στην κοινωνία ευρύτερα.

Η UNICEF, σε στενή συνεργασία με θεσμικούς φορείς λήψης αποφάσεων, όπως το Υπουργείο Υγείας, το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, καθώς και με ακαδημαϊκά/ερευνητικά ιδρύματα και τον ιδιωτικό τομέα, επιδιώκει να προωθήσει την ατζέντα για την αντιμετώπιση της παιδικής παχυσαρκίας στην Ελλάδα.

Η παγκόσμια στρατηγική της UNICEF για τη διατροφή βασίζεται σε μια συστημική προσέγγιση για τη βελτίωση των διατροφικών αποτελεσμάτων. Αυτή η προσέγγιση εστιάζει στις αλληλεπιδράσεις που έχουν τέσσερα βασικά συστήματα – το σύστημα υγείας, το εκπαιδευτικό σύστημα, το σύστημα κοινωνικής προστασίας και το σύστημα τροφίμων. Στην Ελλάδα, αυτή η προσέγγιση σημαίνει προώθηση ερευνητικού έργου για την κατανόηση των βαθύτερων αιτιών της παχυσαρκίας, την υιοθέτηση πολιτικής στρατηγικής και προώθησης ρυθμιστικού πλαισίου βασισμένου σε ερευνητικά δεδομένα για την αντιμετώπιση της παιδικής παχυσαρκίας, την παροχή υπηρεσιών και προγραμμάτων που υποστηρίζουν και προωθούν την υγιεινή διατροφή και ανάπτυξη των βρεφών, των παιδιών και των φροντιστών τους, και τέλος, την προώθηση στρατηγικών επικοινωνίας που στόχο έχουν να στηρίζουν τις κοινότητες και τις οικογένειες ώστε να υιοθετήσουν υγιεινές διατροφικές πρακτικές.

Ψυχική Υγεία Παιδιών και Εφήβων

Επιδιωκόμενο αποτέλεσμα έως το 2026

- ✓ Τα παιδιά, οι έφηβοι και οι οικογένειές τους είναι ευαισθητοποιημένοι γύρω από ζητήματα ψυχικής υγείας και είναι καλά ενημερωμένοι για τις σχετικές υπηρεσίες στήριξης
- ✓ Τα παιδιά και οι έφηβοι έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες πρόληψης και αντιμετώπισης προβλημάτων ψυχικής υγείας, συμπεριλαμβανομένων προληπτικών κοινοτικών υπηρεσιών

Πόλεις Φιλικές προς τα Παιδιά

Επιδιωκόμενο αποτέλεσμα έως το 2026

- ✓ Τουλάχιστον **20** πόλεις από κάθε περιοχή της Ελλάδας συμβάλλουν σημαντικά στην επίτευξη εθνικών στόχων για τα παιδιά

Παρακολούθηση των Δικαιωμάτων του Παιδιού & Παραγωγή Γνώσης

Επιδιωκόμενο αποτέλεσμα έως το 2026

- ✓ Όλα τα παιδιά στην Ελλάδα επωφελούνται από τεκμηριωμένες, στοχευμένες και συμπεριληπτικές πολιτικές που εστιάζουν στην ισότητα, οι οποίες βασίζονται σε στοιχεία που προκύπτουν από ένα αποτελεσματικό σύστημα παρακολούθησης των δικαιωμάτων τους

Η πανδημία COVID-19 έχει αναμφισβήτητα τονίσει την επιτακτική ανάγκη της αντιμετώπισης ζητημάτων ψυχικής υγείας σε παιδιά και εφήβους, κάτι που αντικατοπτρίζεται στις προτεραιότητες και τις ενέργειες της Ελληνικής Κυβέρνησης. Σημαντικοί φορείς στον χώρο της ψυχικής υγείας, κάποιοι σε στενή συνεργασία με τη UNICEF, προωθούν δράσεις ευαισθητοποίησης για τα ζητήματα ψυχικής υγείας στο ευρύτερο κοινό και σχεδιάζουν καινοτόμες υπηρεσίες συμβουλευτικής με τη χρήση και τη συμβολή της τεχνολογίας που στόχο έχει την ενίσχυση της πρόσβασης σε έγκαιρη ενημέρωση και συμβουλευτική σε ζητήματα ψυχικής υγείας.

Προγράμματα ψυχο-εκπαίδευσης σε σχολεία, υπηρεσίες συμβουλευτικής και θεραπείας, ιδανικά με τη συμμετοχή των μελών της οικογένειας, αποτελούν βασικά εργαλεία για τη βελτίωση της ψυχικής υγείας των παιδιών και των εφήβων, ενώ οι σύνθετες και αυξημένες ανάγκες παιδιών με ψυχικές διαταραχές πρέπει να αντιμετωπιστούν με ποιοτικές και επαρκώς εξειδικευμένες υπηρεσίες εντός της κοινότητας. Η UNICEF, σε συνεργασία με φορείς ψυχικής υγείας και με στόχο την ενίσχυση εθνικών πρωτοβουλιών, θα προωθήσει τη λειτουργία κινητών μονάδων σε απομακρυσμένες περιοχές, ώστε να διασφαλιστεί ότι τα παιδιά και οι οικογένειές τους έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας εντός της κοινότητας.

Το πρόγραμμα Πόλεις Φιλικές προς τα Παιδιά, Child Friendly Cities Initiative (CFCI), είναι μια πρωτοβουλία της UNICEF που υποστηρίζει δημοτικές αρχές στην υλοποίηση των δικαιωμάτων των παιδιών σε τοπικό επίπεδο χρησιμοποιώντας τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού ως θεμέλιό της. Είναι ένα δίκτυο που συσπειρώνει την κυβέρνηση και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, όπως οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, τον ιδιωτικό τομέα, τον ακαδημαϊκό κόσμο, τα μέσα ενημέρωσης και, κυρίως, τα παιδιά που επιθυμούν να κάνουν τις πόλεις και τις κοινότητές τους πιο φιλικές προς τα παιδιά.

Στην Ελλάδα, η UNICEF συνεργάζεται με την Αθήνα και τα Ιωάννινα ως πρώτες υποψήφιες πόλεις φιλικές προς τα παιδιά στη χώρα, με περισσότερους δήμους να ακολουθούν στη συνέχεια. Ένα ισχυρό δίκτυο Πόλεων Φιλικών προς τα Παιδιά θα βοηθήσει, θα καθοδηγήσει και θα υποστηρίξει πόλεις για να δημιουργήσουν ασφαλείς και συμμετοχικούς μηχανισμούς, χωρίς αποκλεισμούς, που εξυπηρετούν τις ανάγκες κάθε παιδιού στην Ελλάδα.

Η Ελλάδα διαθέτει ένα αναπτυσσόμενο σύστημα στατιστικής, έρευνας και στοιχείων. Ωστόσο, εξακολουθούν να υφίστανται κενά στη διαθεσιμότητα δεδομένων που αφορούν τα παιδιά και αναλύονται με βάση τα ποιοτικά τους χαρακτηριστικά, τα οποία θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν για να κατευθύνουν τον εθνικό και τοπικό σχεδιασμό. Η Ελληνική Κυβέρνηση λαμβάνει σαφή μέτρα για να διασφαλίσει τη διαθεσιμότητα στοιχείων και δεδομένων που θα αξιοποιούνται για την ανάλυση των προκλήσεων και τη διαμόρφωση του εθνικού προγραμματισμού και των προτεραιοτήτων για τα παιδιά, καθώς και για την παρακολούθηση της σχετικής προόδου, σύμφωνα με τους στόχους της Ατζέντας 2030 και της Στρατηγικής της ΕΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού, σύμφωνα και με τις τελευταίες συστάσεις της Επιτροπής του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού. Ένα από τα μέτρα που ελήφθησαν από την Ελληνική Κυβέρνηση σε αυτό το πλαίσιο είναι η σύσταση του Εθνικού Μηχανισμού Εκπόνησης, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης Σχεδίου Δράσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, που συντονίζεται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και στον οποίο συμμετέχει ως μέλος η UNICEF.

Επιπρόσθετα, η UNICEF συνεργάζεται με βασικούς φορείς για να προωθήσει τη διαθεσιμότητα στοιχείων για τα παιδιά, όπως με την Ελληνική Στατιστική Αρχή, τη Βοηθό Συνήγορο του Πολίτη για τα Δικαιώματα του Παιδιού, τα Υπουργεία Δικαιοσύνης, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Παιδείας και Θρησκευμάτων, καθώς και με διάφορα ερευνητικά ιδρύματα και την ακαδημαϊκή κοινότητα.

Οι συνεργασίες αυτές στοχεύουν στην παραγωγή νέων δεδομένων και γνώσης μέσω μιας σειράς ερευνητικών δραστηριοτήτων σε κρίσιμους τομείς, με σκοπό την υποστήριξη των εθνικών σχεδίων ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της διαμόρφωσης και παρακολούθησης μετρήσιμων στόχων για τα παιδιά. Επίσης, εξετάζεται η ανάπτυξη καινοτόμων προσεγγίσεων για τη διάδοση και χρησιμοποίηση στοιχείων που αφορούν τα παιδιά, όπως ένας κόμβος δεδομένων (data hub).

Στοιχεία Επικοινωνίας

Γραφείο της UNICEF στην Ελλάδα
Αγίας Λαύρας 81,
157 73 Ζωγράφου
Αθήνα, Ελλάδα
Γραφείο: +30 2111 219 803
Κινητό: +30 6945 614 016

email: greece@unicef.org
www.unicef.org/greece